

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 259/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Branislavom Grancom, Kováčska 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 17 CoE 114/2018 z 25. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 CoE 114/2018 z 25. októbra 2018 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ je povinným v exekučnom konaní vedenom na exekútorskom úrade JUDr. Stanislava Moskvica, Floriánova 2, Prešov, pod sp. zn. EX 2216/2007 pre vymoženie pohľadávky v sume 66,39 € s príslušenstvom na podklade exekučného titulu, ktorým je blok na pokutu nezaplatenú na mieste Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Krajského dopravného inšpektorátu v Košiciach č. AA 1799560 zo 16. augusta 2005, vykonateľného 6. septembra 2005. Sťažovateľ je presvedčený, že sa žiadneho priestupku na úseku cestnej dopravy nedopustil, a preto ani nemal vedomosť o akejkoľvek pokute, resp. prebiehajúcim exekučnom konaní. O prebiehajúcej exekúcii sa dozvedel až po deviatich rokoch, teda 18. augusta 2016, keď mu bola doručená výzva súdneho exekútora na úhradu dlhu. Keďže súdny exekútor si nesplnil svoju zákonnú povinnosť doručiť sťažovateľovi upovedomenie o začatí exekúcie, v dôsledku čoho sťažovateľ nemohol využiť inštitút námietok proti exekúcii, svoju obranu sformuloval do návrhu na zastavenie exekúcie z 22. augusta 2016 (ďalej len „návrh na zastavenie exekúcie“). V návrhu namietal nedoručenie upovedomenia o začatí exekúcie ani po 12 rokoch od začatia konania, ako aj preklúziu práva vyplývajúceho z uloženej pokuty „s poukazom na ust. § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch“. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) rozhodol o návrhu sťažovateľa uznesením sp. zn. 40 Er 4906/2007 z 20. septembra 2017 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) tak, že exekúcia proti povinnému pokračuje. O odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 E Cdo 4/2019 z 13. júna 2019 odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku z dôvodu, že jeho prípustnosť je „ustanovením § 202 ods. 4 Exekučného poriadku (v znení od 1. apríla 2017) výslovne vylúčená“.

3. Sťažovateľ považuje napadnuté uznesenie za zásah do svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie z dôvodu, že krajský súd sa nijako nevysporiadal s nedostatočným odôvodnením uznesenia okresného súdu, naopak, „námietku nedoručenia upovedomenia o začatí exekúcie rovnako bez slov prehliadol, pričom si zároveň plnom rozsahu nekriticky osvojil zjavne ústavne neudržateľné závery súdu prvej inštancie vo veci posúdenia plynutia prekluzívnej lehoty“. V odôvodnení ústavnej sťažnosti ďalej uviedol:

„Odôvodnenie napadnutého uznesenia odporcu je... nielen nepreskúmateľné čo do úplnej absencie zmienky o nedoručení upovedomenia o začatí exekúcie, ale aj zmätočné, svojvoľné a arbitrárne z dôvodu osvojenia si ústavne neudržateľného výkladu príslušnej prvej normy - ust. § 88 ods. 1 zákona o priestupkoch v spojení so zákonom č. 298/2008 Z. z., ktorým bolo ust. § 88 ods. 1 priestupkového zákona s účinnosťou od 01.09.2008 zrušené. V tejto súvislosti tak poukazujeme na to, že exekúcia je voči sťažovateľovi vedená už 12 rokov protizákonne, nakoľko jej podkladom je prekludovaný a tým pádom zaniknutý nárok.

... Vedenie exekúcie na podklade neexistujúceho exekučného titulu zároveň spôsobuje sťažovateľovi po celú dobu problémy, keďže je ako povinný evidovaný v jednotlivých registroch exekúcií, resp. novozavedenom registri poverení na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ sa zároveň dostal do neriešiteľnej situácie, kedy na jednu stranu neexistuje dôvod na úhradu zaniknutej pohľadávky, no zároveň sa nemôže brániť v konaní o námietskach, keďže mu exekútor 12 rokov nie je ochotný doručiť upovedomenie o začatí exekúcie a zároveň je jeho obrana ústavne neudržateľným spôsobom odmietaná aj Okresným súdom Košice I a odporcom. Tento stav považuje sťažovateľ za natolko závažný, že odôvodňuje, aby mu v tejto veci bolo priznané finančné zadosťučinenie.“

4. S poukazom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálehom:

„Právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 17CoE/114/ 2018-49 zo dňa 25.10.2018 porušené.

Ústavný súd SR uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 17CoE/114/2018- 49 zo dňa 25.10.2018 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 1.500,- €, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania.“

5. Vec napadla ústavnému súdu 30. augusta 2019 a v súlade s pravidlami rozdeľovania vecí, ktoré v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 neboli sudcom spravodajcom pridelené, vec sťažovateľa spadala do kategórie zostávajúcich vecí, ktoré mali byť prerozdeľované po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu. Po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu (10. októbra 2019) v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola vec sťažovateľa prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 schváleného 27. mája 2020 je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Martin Vernarský (predseda senátu) a sudcovia Ivan Fiačan a Peter Straka.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

12. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým krajský súd rozhodol vo veci prebiehajúcej exekúcie.

13. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

14. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

15. Princíp zachovania lehoty po podaní dovolania aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ako aj zákonná úprava počítajúca plynutie lehoty dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku však v každom prípade predpokladá riadne využitie mimoriadneho opravného prostriedku. O riadnom využití mimoriadneho opravného prostriedku pritom nemožno hovoriť v prípade, že je podaný neoprávnenou osobou, je podaný po lehote, je podaný bez povinného právneho zastúpenia advokátom, prípadne ak je podaný proti rozhodnutiu, proti ktorému právna úprava možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok nepripúšťa. V opačnom prípade by sme totiž pripustili možnosť špekulatívneho predlžovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (II. ÚS 91/2019).

16. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 18. februára 2019. Sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie, v nadväznosti na čo odvíja lehotu na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu odo dňa doručenia uznesenia najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, teda od 28. júna 2019.

17. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v prípade uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť, je lehota na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu. To však neplatí v prípadoch, v ktorých je neprípustnosť dovolania daná ex lege, kde dovolanie nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy (obdobne III. ÚS 674/2014).

18. Podľa § 202 ods. 4 Exekučného poriadku (účinného od 1. apríla 2017) dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu vydanému v exekučnom konaní nie je prípustné.

19. Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nemôže vysloviť záver o splnení podmienky stanovenej § 124 zákona o ústavnom súde, teda že ústavná sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu bola podaná včas, z dôvodu, že v danom prípade neexistuje ani teoretická zákonná možnosť prípustnosti dovolania, ktoré bolo podané proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. V predmetnej veci bola prípustnosť dovolania ex lege vylúčená priamo § 202 ods. 4 Exekučného poriadku, a tak si sťažovateľ už pri podávaní dovolania musel byť vedomý, že bude odmietnuté pre neprípustnosť.

20. S poukazom na uvedené v okolnostiach daného prípadu nemožno dovolanie považovať za účinný prostriedok nápravy slúžiaci ochrane práv sťažovateľa zaručených mu ústavou, v dôsledku čoho lehotu na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odvíjať od právoplatnosti dovolacieho rozhodnutia, ale od právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu (t. j. od 18. februára 2019), čo má za následok skutočnosť, že ústavná

sťažnosť podaná (na poštovú prepravu) sťažovateľom 27. augusta 2019 bola podaná oneskorene (obdobne I. ÚS 88/2019, I. ÚS 312/2019).

21. Na základe uvedeného ústavnému súdu pri predbežnom prerokovaní nezostala iná možnosť, len odmietnuť ústavnú sťažnosť namietajúcu porušenie označených práv napadnutým uznesením krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako návrh podaný oneskorene.

Podľa § 67 zákona o ústavnom súde pripája k tomuto rozhodnutiu odlišné stanovisko sudca Peter Straka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2020

Martin Vernarský
predseda senátu